

EMLÉKLAPOK

A DEBRECZENI ORSZÁGOS DALÁRÜNNEPÉLY

Megjelenik a dalárünnepély tartama
alatt minden nap.
Ára példányonként 10 kr.

ALKALMÁBÓL.

Kiadja: az országos dalárünnepély
rendező bizottsága.
Szerkesztői iroda: Rózsátér 16. sz.

Szerkesztik az országos dalárünnepély rendező bizottsága megbízásából: **Karczag Vilmos és Szabolcsi Lajos.**

A DAL.

Midőn leghübb barátod lett a bánat
S szived remegve megszakadni kész,
Testvér, rokon, mind életedre támad
S álomban, ébren, egyre sujt a vész —
Ha nincs ki védjen egyetlen szavával,
Ölébe zárjon lágy, szelid karával,
Ha fel nem szívja könnyed senki, senki —
S e gyászos éltet nem birván feledni
Dühödt szitokba tör ki törő ajkad,
Megátkozod a legnagyobb hatalmat —
S a tör felé nyul reszkető kezed
Átszurni elhagyott, szegény szived: —
Ilyenkor kis szobádnak ablaka
Megrezzen, s mint az angyalok szava
Oly édes, lágy dal hangzik feléd,
Hogy hallatára töröd eldobod,
Kezedbe rejted izzó homlokod
És sirsz soká, soká keservesen! . . .
. . . E pillanatba halkan, csendesen,
Reád borul egy tulvilági lény
Halvány az arca, köny ül a szemén!
Letörli könnyed lengő fürtivel —
Szellem karával át meg át ölel,
Vigaszt, reményt lehel szivedbe újra,
Hitét csókolja csüggedt homlokodra:
Reád mosolyg mint anya gyermekére
Megáld hogy bátran nézz a bú szemébe,
Kezed imára fonja s kérve kér,
Rebegj imát a gyógyulásodér . . .
. . . S hangjára megtörik a büszke térd,
Átok helyett az ajk imádkozik
S a gyötrellem öröme változik,

Lecsöndesül a felbőszült vihar —
Párába szál a mult — fájdalmival!
— Mi gyógyított meg? . . . kérdezed . . . A d a l!

Somló Sándor.

A mai nap programja.

Debreczen, augusztus 17.

D. e. 11 órakor „közgyűlés“ a városház ter-
mében a verseny-bírák megválasztása, s a versenyzők
sorrendjének megállapítása.

10 órakor első összpóba a színházban;

esti 7 órakor a színházban első csoportu dalverseny
Erkel Gyula „Ébresztő“ pályadijnyertes műnégye-
sével.

* * *

Első dalverseny a színházban.

Versenymű Erkel Gyula „Ébresztő“ című pályá-
nyertes műnégyese.

V e r s e n y e z n e k :

1. Kolozsvári dalegylet. Vezényli Gunyecs Károly karmester.
2. Kolozsvári dalkör. Vezényli Oberti B. János karmester.
3. Losonezi dalárda. Vezényli Saidl Károly karmester.
4. Marosvásárhelyi dalkör. Vezényli Geiger Albert karmester
5. Miskolci dalárda. Vezényli Papp Dezső karmest.
6. Pécsi dalárda. Vezényli Rzimel László „
7. Rimaszombati dalárda. Vezényli Vagensommer János karmester.
8. Szathmári férfi-dalegylet. Vezényli Hoffbauer Ignác karmester.
9. Szegszárdi dalárda. Vezényli Abaffy József karmester.

10. Szegedi dalárda. Vezényli Szögedi (Róth) Endre karmester.

11. Szegedi polgári dalárda. Vezényli Manucz János karmester.

12. Szentesi dalegylet. Vezényli Joó Károly karmest.

13. Ugvári Dalárda. Vezényli Mráz Ferencz karmester.

14. Békés-csabai dalkör. Vezényli Galli János karmester.

— Helyárak a színházban: Alsó és közép páholy 8 frt. Családi páholy 10 frt. Felső páholy 5 frt. Támlásszék 1 frt 50 kr. Zenekari szék 1 frt 50 kr. I-ső földszinti bemenet 1 frt 50 kr. Színpadi ülés 1 frt 50 kr. II. álló hely 50 kr. Alsó zártzsek 80 kr. Emeleti zártzsek 60 kr. Karzat 40 kr.

Jegyek válthatók a színházi pénztárnál reggel 9 órától déli 12 óráig és délutáni 3 órától esti 6 óráig.

Az „Ébresztő” versenymű szövege.

— E r k e l G y u l a pályanyertes férfinégyeséhez. —

Ébresztő.

Ébredj nagy álmaidból,
Ébredj Árpád fia!
Fölkelt a nap, hazádnak
Föl kell virulnia.

Ellenséges hadakkal
Vittál ezer csatát,
Szívéredn ezerszer
Váltád meg a hazát.

A felvirradt kor ismét
Igényli szivedet;
Vért nem kér, csak hazáért
Égő szerelmedet.

Igényli, hogy becsüljed
Honod külföld felett;
Védd, ápoll, mikkel Isten
Megáldá földedet.

A mit gyártott magyarkéz,
Nevelt a hontelek,
A mit magyar zamattal
Ihlettek a szelek;

Mi a rónák felett él,
Hegyaknában terem,
Mindaz nemes fajodnak
Erőt adó elem.

S függjön rajtad daróc bár,
S szembántó szinzavar,
Kecses mikor hazáért
Égő szívet takar.

Ó nemzet, nemzet, eszmélj,
Beesüld meg tenmagad,
Gyilkold le szolgavágyad,
Mely külföldhöz ragad;

Járj egyesült erővel,
Tégy egy szent fogadást:
Hazádnak Istenén kül
Nem fogsz imádni mást!

Te népek óceánján
Hullámtól vert sziget,
Kit mint elsülyedendőt
Ezer jós emleget;

Mutasd meg a világnak
Hogy még erőd szilárd,
Hogy ezredes korodnak
Uj ezredév sem árt.

Mutasd meg, mit vihet ki,
Erős szívláng alatt,
Az elszántság hatalma,
És az érczakarat.

Ébredj nagy álmaidból,
Ébredj, Árpád fia!
Fölkelt a nap: hazádnak
Föl kell virulnia!

B a j z a.

A mai verseny díjai.

A ma este tartandó dalárversenynek három díja a következő:

1. Debreczen város díja. Nagy ezüst serleg, a következő felirattal: „Versenydíj szab. kir. Debreczen várostól az 1882-ik évi országos dalárünnepélyen.” A felirat közepén Debreczen város czimere disziti a serleget, melynek fedelén oxidált ezüst ló, mint részben a pegazus jelvénye, diszes fekete ezüstözött állványon.

2. Debreczeni hölgyek versenydíja: Szép ezüst s részben aranyozott kehely, a következő felirattal: „Versenydíj a debreczeni hölgyektől, az 1882-iki debr. dalárünnepélyen.”

3. A debreczeni dal- és zene-egylet versenydíja: Ezüst babér-koszoru, aranyozott csokorral, debreczeni aranyműves Lőrincsák László munkája. Felirata következő: „Versenydíj a debr. dal- és zeneegylettől, az 1882-iki debr. dalárünnepélyen.”

A tegnapi nap eseményei.

Debreczen, aug. 17.

A megérkezés.

Ezernyi aggodalmak között vártuk tegnap azon órát, melyben az országos dalárünnepélyre városunkba sereglő dalárok megérkeztek. Aggodalommal vártuk,

mert a reggeli órákban megeredt az eső s egész napon át borús maradt az idő, sőt a délutáni órák közeledtével valóságos zápor ömlött alá.

Az ünnepély iránt lelkesedő közönséget azonban a kellemetlen idő nem riasztotta vissza, hanem délután 2 órakor már esernyők alatt óriási tömegekben csoportosult a városháza előtt, és az utcákon. Zuhogó esőben indult meg a menet az indóházhoz. A virágszórásra emelt tribuneök üresek voltak, a zászlók lueskosan, összegyűrődve függtek alá, és a hölgyek zárt ablakok mellől lesték a történendőket.

A vonat 18 percznyi késedelmet jelentett, s a késedelem mindent rendbe hozott. Ez alatt megállott az eső, s kitisztult az égboltja.

E pillanattól kezdve nőttön nőtt a tömeg s pár percz múlva már szorongásig megtelt a fényesen diszitett perron; az utcák megteltek az ablakok kinyitak s szebbnél szebb női fők hajoltak ki azokból. A rend pompásan megtartott mindvégig. A perron bejáratánál a rendező bizottság sorfalat képezett, s középen a érkezőket üdvözlendő Lengyel Imre a debreczeni dalárda elnöke foglalt állást. Két virágcsokrokkal borított asztalt hölgyek álltak körül. Kint voltak az indóháznál a már előzőleg megérkezett dalárdák kibontott zászlójaik alatt.

Pont négy órakerobogott be a végnélküli hosszú vonat. Mint egy torokból hangzott fel az éljen riadalom, s aztán a debreczeni dalárda énekelt „Éljen a z ének, éljen a dal” jeligéjét.

Mély csendben mondta most el Lengyel Imre ur következő üdvözlő beszédét, melyet lelkes éljenzés követett.

Mélyen tisztelt országos daláregyesületi Elnök ur!

Szeretve tisztelt Dalár testvéreink!

Midőn 14 év leforgása után e helyen városunk bejáratánál Önöket ismét üdvözölhetni szerencsések vagyunk, a viszontlátás édes érzésének hatása alatt, sokszoros öröm és lelkesedés fogja el s heviti kebleinket.

Szerfelett jól esik — Önök diszes csoportozatát látva — tapasztalnunk, hogy a hazai dalművészet ápolói, mivelői s terjesztői általában nemzeti mivelődéseinknek e téren buzgó apostolai, nem csak erőben megtörve nincsenek, de számban sem fogyatkoztak; sőt buzgóságban, hazafiui lelkesedésben erősbödve, napról-napra örvendtes gyarapodást mutatnak.

Mint ez időszerint házigazdáknak büszkeségünkre szolgál, hogy őszinte szives meghívásunk nem lett a pusztában elhangzott szó, meghallották és megértették azt Önök a testvérhaza legtávolabb vidékén, és ime eljöttek, hogy velünk baráti kezet szorítsanak, hogy testvéri karjainkba zárva, igaz magyar vendégszeretetünket igénybe vehessék.

A milyen őszinte tiszta szívből származott meghívásunk, a mennyire óhajtván vártuk eljövételüket, most szerencsés megérkezésüket ünnepelve, oly örömmel szemléljük. Jöjjenek Önök dicsősséggel hordozott, s itt hölgyeink kezeiből azonnal megkoszoruzandó lobogóik alatt sorakozva hozzánk testvéri bizalommal, foglalják el hajlékainkat, mi egész igyekezettel azon leszünk, hogy nálunk időzésük alatt a legnyugalmasabb otthont talál-

ják közöttünk, s e percztől kezdve legyen megosztva velük mindenünk, mivel birunk.

Isten hozta Önöket, legyenek üdvözölve a rendező bizottság, s a helybeli testvér-egylet nevében.

Éljenek!

Az éljen zaj lecsilapulta után az országos dalárszövetség alelnöke Simonffy Kálmán következőleg köszönte meg a szives fogadtatást.

Mélyen tisztelt dalegyleti Elnök ur!

Harmad éve a kolozsvári országos dalünnepély alkalmával Debreczen sz. kir. városa meghívott bennünket. Mi örömmel fogadtuk a meghívást, és ime egy tekintélyes bokrétába egyesülve, mindannyian, kiket a dalnak titkos, szent hatalma együvé fűzött — ma megérkeztünk.

Szivesen jöttünk ide a nagy magyar Alföld fővárosába, a magyar miveltség egyik középpontjába, hogy bemutathassuk daláraink képességeit, és megtartsuk az idei országos dalár-ünnepélyt.

Köszönjük a meleg fogadtatást és lelkünk mélyéből viszonzozzuk: éljenek a lelkes debreczeniek!

Most többeknek virágbokrétát nyújtottak át a hölgyek, s a megérkezettek zászlójaik babérkoszorúkkal díszítették fel.

A menet, mely ezután zenekarral élén, s ezt követőleg a debreczeni piros-pántlikás dalárokkal, megindult, — ritka szép s imposans képet nyújtott. Az utca két oldalán állást foglalt roppant néptömeg szünet nélkül éljenezte a megérkezetteket, kik szép sorrendben vonultak be zászlójaik alatt, kalapjukon különféle jelvényekkel díszítve. A diadalkapun túl a tribünökön helyet foglalt szép fiatal leányok virágzápóra lepte el az ott elvonuló vendégeket. Hogy e zápor sokkal kellemesebb volt az előbbinél, melynek folytatásától féltünk, azt talán mondanunk sem kell.

Az Andaházi Szilágyi-féle ház erkélye előtt a tűzoltók által vont kordon közepén sorakoztak a dalárdák, kiket itt Simonffy Imre polgármester kir. tanácsos üdvözölt a város nevében.

Üdvözlő szavai ezek voltak:

Tisztelt uraim, kedves vendégeink!

Mint Debreczen sz. kir. város polgármestere, a városi hatóság, s általában a város közönsége nevében örömtelt kebellem üdvözlöm Önöket uraim, hazánk szeretett dalárait.

Üdvözlöm Önöket, a nemzeti dalművészet mivelőit, fejlesztőit s ez által a magyar szellemet, miveltséget terjesztő bajnokokat, kik szívélyes meghívásunk folytán, hazánk különböző vidékéről, a haza szent nevében felszentelt zászlók alá seregelve eljövének, hogy velünk baráti s testvéri kezet szorítva, az országos dal- és zeneünnepélyt itten megtartsák s egymás között nemes versenyre keljenek.

Debreczen város vendégszerető lakossága — miként ezelőtt 14 évvel — a legnagyobb érdeklődéssel várta és fogadja Önöket.

*

Isten hozta Önöket városunkba. Fogadják szeretett daláraink, és a nemzeti zene-művészet nagyrabecsült férfiai — szinte kedves vendégeink — szerencsés megérkezésük feletti örömről nyilvánítták, őszinte bizodalommal, baráti s testvéri szeretettel.

Mi szívből, lélekből kívánjuk, hogy Önöket, kedves vendégeinket, a nemzeti dal- és zene-művészet előre törekvő harczeit, a magyarok Istene boldogságban sokáig éltesse.

Ezernyi torok éljen-riadalma hangzott fel az utolsó szavakra, mely után az összes vendégek nevében Tóth Pál miskolci tanár mondott meleg hangú köszönetet, azon nagyszerű fogadtatásért, melyben őket e város nem lakossága részesítette.

* * *

A közönség és az egyes dalárok ezután eloszlottak, s szállásaik után néztek.

Az értekezlet.

Délután $\frac{1}{2}$ 7 órakor a városháza nagy termében gyűltek össze az összes dalárok. Az elnöki tisztt elvállalására a dalár-ünnépy nagyrabecsült díszelnöke Simonffy Imre polgármester királyi tanácsos kértett fel, ki midőn elnöki székét elfoglalta, ismételve kifejezést adott azon szíves vendégszeretetnek, melylyel a város vendégeit a maga kebelében, a 14 évi viszontlátás után, ismét fogadja.

Az értekezlet csak rövid ideig tartott, s főleg néhány a dalárdák részére nyújtott egyes információkra terjedt ki. — Megállapítottak végleg azon dalárdák, melyek a csütörtöki hangversenyen versenyezni fognak. (Ezek névsorát más helyen találják az olvasók.)

Lengyel Imre ur tudomására juttatja az egybegyűlteknek, kik mellesleg megjegyezve, az egész termet zsufolásig megtöltötték, hogy a casinó elnöksége a vendégeket a maga helyiségében itt időzésük alatt szívesen látja. A megjelentek e kijelentést lelkes éljenzéssel üdvözlötték.

Továbbá, hogy a főiskola számos üres termét felajánlotta, hogy azokban a dalárdák próbákat tarthassanak. Az idő-rend helyesebb s ezélszerűbb beosztása és kimélese tekintetében elhatározott, hogy a mai értekezlet a zenedében reggel 8 órakor, a közgyűlés pedig a városháza termében 11 órakor tartassék meg.

* * *

Az ösmerkedési estély.

Nyolcz órakor este a vendégek számára kijelölt helyek közül a „Bika“ és „Hungaria“ éttermei és udvartjai szorongásig megteltek közönséggel. A „Frohner“ szállodában nem igen sokan voltak eleinte, de később, midőn a dalárdák egymás látogatására indultak a vendéglőkbe, ez is igen szépen megtelt.

A rend bámulatos pontossággal mindvégig fentartott, s a jelző-táblák utmutatása folytán minden dalárda kitünően elfoglalhata kijelölt helyét.

A „Bika“-ban az Oláh Józsi, a „Frohner“-ben a Boka Samu helybeli zenekarai, a „Hungáriá“-ban pedig Bunkó Vincze szatmári népzene-kara mulattatták a közönséget.

A vacsora, illetőleg az ösmerkedés pompás kedv, s borozgatás mellett az éjjeli órákon át is tartott még, hiszen régen viszhangzott a levegőben már ennyi dal, mely az úgy is könnyen lelkesedő magyar ember vérének még inkább heviti. — Volt dikezió és éneklés quantum satis. — Egyik dalárda örömmel hallgatta versenytársa szép énekét s közösen tüzelték fel egymást a dalra.

Induló.

A debreczeni országos dalár-ünnépyre.

Irta: Falussy Mihály.

Énekhangra alkalmazta Sajó György helybeli ügyvéd és a debreczeni dalárda tagja.

Hozott Isten óhajta várt dalsereg!
Mely a puszták városát ma szállta meg;
Testvér csókkal várt reátok Debreczen,
S pályabérrel, ti győztök a versenyen.

Hozott Isten dalhazának hősei,
Lobogóit kiknek jós szél lengeti:
A hazából bármely tájról jöttetek,
Debreczentől üdvözölve legyetek!

Isten hozott újra közénk cimborák!
Üritsük a viszontlátás poharát,
Szálljatok bé szíveinkbe vendégül
És vigyétek szíveinket emlékül.

Dal fiai! nyitva áll a pályatér,
Föl versenyre! győztes dija hír s babér;
Honfi bút zengj, s lángszerelmet jó dalár!
Itt babér — honn szíved hölgye, csókja vár.

Az igazgató választmány által elfogadásra ajánlott módosított alapszabályok.

I. Az országos magyar daláregyesület célja és közegei.

1. §. Az országos magyar daláregyesület célja: képviselni a magyar dalárok érdekeit, megkönnyíteni, támogatni azok működési körét s az erők egyesítése által nemzeti irányban művelni, terjeszteni s emelni a dalt, zenét s általában a zeneművészet érdekeit.

2. §. E célból: az országos magyar daláregyesület minden második évben az egyesületi közgyűlésen eleve meghatározandó helyen, országos dalár- és zeneünnépyt rendez és egyesületi közgyűlést tart, a daláregyesület további fenállása és működése érdekében.

3. §. Az országos magyar daláregyesület által ren-

dezett országos dalár- és zeneünnepélyek előadásában csak ama hazai dal- és zeneegyletek vehetnek részt területileg; melyek az egyesület tagjait képezik. Egyes hazai vagy külföldi művészek csak az egyesület központi igazgató választmányának fölkérése folytán vehetnek abban részt.

4. §. Az egyesületet egy központi választmány képviseli, mely annak ügyeit vezeti és igazgatja. Rendes székhelye: Budapest. Címe: Országos magyar daláregyesület. Hivatalos nyelve: magyar.

II. Az országos magyar daláregyesület tagjai.

5. §. Az országos magyar daláregyesület tagjait képezik mind ama dal és zeneegyletek, melyek a magyar korona országainak területén megalakultak és mint ilyenek az egyesülethez csatlakoznak.

6. §. A magyar korona országain kívül létező egyletek csak akkor lehetnek tagjai az egyesületnek, ha azok mint magyar dalégletek alakultak a külföldön.

7. §. Valamely dal- vagy zeneegyletnek az egyesülethez való csatlakozása írásbeli nyilatkozat által történik.

A csatlakozást az egylet által kiállított szabályszerű okmány alapján, aláírva az egyleti közgyűlés elnöke, vagy alelnöke, titkára s legalább is két kiküldött közgyűlési vagy az igazgató választmány fogadja el.

Valamely tagegylet kilépése az egyesületből csak a minden két évben tartandó egyesületi közgyűlésen történhetik, és pedig szabályszerűleg kiállított írásbeli nyilatkozat által.

A mely tagegylet a közgyűlésen meg nem jelen, se kilépését írásbeli nyilatkozat által ott be nem jelenti, az olyan továbbra is az egyesület tagegyleteül tekinthetik az alapszabályok értelmében.

III. A tagegyletek jogai.

8. §. Az egyesület mindegyik tagegylete az egyesületi közgyűlésen egy-egy szavazattal bír.

9. §. A tagegyletek képviseltetése a közgyűlésen, az illető egyletek által kiállított megbízó levéllel ellátott képviselők által történik. A képviselők e végből megbízó leveleiket az egyesületi közgyűlés előtt a központi igazgató választmány titkárának nyújtják be.

10. §. A közgyűlésen minden oly egylet működő vagy pártoló tagja tanácskozási joggal bír, mely az egyesülethez tartozik. Szavazási vagy határozási joggal azonban csak az egyleti képviselők bírnak.

11. §. Mindegyik tagegyletnek joga van az egyesület által rendezett országos dalárünnepélyen mint működő vagy magát képviseltető tagegylet részt venni s e végből magát a központi igazgató választmánynál annak hivatalos felhívására bejelenteni. E bejelentéseknél kijelölendő az ünnepélyen résztvenni óhajtó működő, képviselő és pártoló tagok száma s azok polgári állása.

12. §. A tagegyletek által az országos dalárünnepélyen bejelentett működő és képviselő tagok, utazási kedvezményrel egybekötött meghívók és az ünnepély színhelyén szállásjegyekben, az ünnepélyre bejelentett pártoló tagok azonban csak utazási kedvezményben részesülnek.

13. §. A tagegyletek, az országos dalárünnepélyre bejelentett működő tagjaik számaránya szerint a műsorra fölvetett darabok szükségelt vezérkönyvei és szólampéldá-

nyai, valamint az egyesület által kiadandó mindennemű m)- vagy zeneirodalmi termékekből egy-egy példány díjmentesen illeti.

IV. A tagegyletek kötelezettségei.

14. §. Az egyesület tagegyletei kötelezik magukat, annak két évig tagja maradni, és ez időre a közgyűlés által megállapítandó évi tagdíjat az elnöki körlevél vétele napjától számítva 14 nap alatt kizárólag a körlevélben megnevezett egyesületi pénztárnokhoz pontosan befizetni.

15. §. Ha valamely egylet az alakuló közgyűlés után időközben csatlakozik az egyesülethez, akkor a reá eső évi járulékot az alakuló közgyűlés idejétől számítva köteles befizetni.

16. §. Az országos dalárünnepélyre bejelentkező tagegyletek kötelesek az ünnepély költségeire bejelentetett működő vagy képviselő tagjaik után fejenként egy forintot, az ünnepélyre bejelentett pártoló tagok után pedig fejenként 2 frtot az egyesület pénztárába befizetni.

17. §. Minden tagegylet, mely magát az országos dalárünnepélyre mint működő vagy versenyző tagegylet bejelenti, köteles az ünnepély színhelyén az egyesületi elnökség által kijelölt helyen és órában teljes számban megjelenni s az egyesületi elnök által kinevezett bíráló bizottság előtt magát igazolni, hogy a műsorra kitűzött közös műdarabok betanulásával kellően elkészült.

E célból a kijelölt bizottság tagjai bármelyikének jogában áll, a működésre jelentkezett tagegyletek bármelyikét kijelölni valamely közös műdarabnak az előadására.

A mely működésre jelentkezett tagegylet vagy meg nem jelen a bizottság előtt, vagy készségtelenséget árul el: az oly egylet a verseny-előadásban részt nem vehet.

V. Az egyesületi közgyűlés és teendői.

18. §. Egyesületi rendes közgyűlés minden két évben csak egyszer tartatik mindig az országos dalárünnepély színhelyén. Fontos egyesületi ügyek elintézése végett azonban rendkívüli közgyűlés tartathatik ez idő alatt is, melyet mindig a központi igazgató választmány elnöke hív egybe az igazgató választmány székhelyére.

a) Az illető közgyűlés idejére elnököt és jegyzőt választ.

b) A központi igazgató választmány elnökét, alelnökét, titkárát, pénztárnokát s választmányi tagjait tizkos szavazás útján két évre megválasztja.

c) A központi igazgató választmány jelentését, számadásait és működését megvizsgálja.

d) A legközelebb tartandó országos dalárünnepély helyiségét meghatározza.

e) Az egyesületbe lépni óhajtó egyleteket kobelébe fölveszi és a kilépőket tudomásul veszi.

f) Az évi költségeloirányzatot, a titkár és pénztárnok tiszteletdíját, valamint a tagegyletek évi járulékát két évre megállapítja.

g) A központi igazgató választmányt további teendőire nézve utasítja.

h) A daláregyesületet s ezzel kapcsolatban a magyar zenét és művészetet érdeklő minden indítványt és beterjesztvényt megvitat.

i) Esetleg az alapszabályokat módosítja, mihez azonban a jelenlevő tagegyletek képviselői két harmadának szavazat-többsége szükséges.

j) A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése háromtagu bizottságot nevez ki.

k) A szavazás a közgyűlésen rendesen nyilvánosan történik, tiz képviselő írásbeli kívánságára azonban titkos szavazás is rendelhető el. A központi igazgató választmány és az egyesület tisztviselői mindig titkos szavazás útján választatnak.

l) A rendes és rendkívüli közgyűlés megtarthatására és érvényes határozatok hozatalára a tagegyletek felének jelenléte szükségeltetik. Egyenlő szavazatok esetében a közgyűlési elnök szavazata dönt.

m) Ha a rendkívüli közgyűlésen a tagegyletek szükségelt száma miatt határozatképes nem volna: az elnök által 15 napra egybehívandó közgyűlésen a jelenlevők határoznak.

VI. A központi igazgató választmány és teendői.

19. §. A központi igazgató választmányt képezik: az elnök, alelnök, titkár, pénztárnok és 32 választmányi tag.

20. §. Az elnök, alelnök, a tisztviselők és a választmányi tagok közül tizenkettő a központi igazgató választmány székhelyén lakókból, 18 további választmányi tag vidéki tagegyletek köréből választandó. Két választmányi tagot pedig mindig a legközelebbi dalárünnepélyt rendező város egylete vagy egyletei neveznek ki. Ezenkívül ugy a központban lakók mint a vidéki tagegyletek közül még négy-négy póttag választandó.

21. §. Ha valamely megválasztott tisztviselő a megválasztást nem fogadja el, vagy arról lemond, annak helyettesítéséről a legközelebbi közgyűlésig az igazgató választmány gondoskodik, ha pedig valamelyik választmányi tag a választást el nem fogadná, vagy arról lemond, a központi választmány a közgyűlésen legtöbb szavazatot nyert póttagot hívja meg.

22. §. A központi választmány minden három hóban legalább is egyszer ülést tart és

a) A közgyűlésen hozott mindennemű határozatot foganatosít.

b) Az egyesülethez időközben csatlakozni óhajtó egyleteket a daláregyesületbe fölveszi.

c) Mindennemű, az egyesület ügyeit érdeklő megkeresésre vagy kérdésre válaszol és felvilágosítást ad.

d) Az országos dalárünnepély programja részleteit megállapítja, a közösen előadandó műveket meghatározza, kinyomtatja, és azokat az ünnepély napja előtt legalább is hat — a versenydarabot pedig négy hóval előbb, a tagegyleteknek megküldi az egyesület költségén, általában: a dalárünnepély rendezését elvállalt tagegylet vagy tagegyletek két központi igazgató választmányi tagjával s rendező bizottságával egyetértve, gondoskodik és intézkedik mind arról, a mi az ünnepély külsőleges és művészeti részleteinek kiegészítése, megszerzése és érvényesítésére megkívántatik.

e) A közgyűlésen tárgyalandó ügyeket s betérjesztvényeket eleve megvitatja s azokat a közgyűlés elé terjeszti.

f) Működéséről jelentést tesz a közgyűlésnek.

g) Az egyesületet érdeklő határozatok, intézkedések vagy teendők felől a tagegyleteket értesíti.

h) A magyar dal s általában a hazai művészet érdekeinek emelése és terjesztése tekintetéből egyes szerzeményekre, de főleg az országos dalárversenyekre szolgáló műdarabokra pályadíjakat tűz ki, azoknak megbíráltatásáról s a pályanyertes vagy más értékes szerzemények kiadásáról gondoskodik, szóval: az egyesület céljának megfelelő minden intézkedést életbe léptet s azoknak foganatot szerez.

i) Az egyesületi évi költség-előirányzatot és a zárszámadást a közgyűlésnek betérjeszti.

j) A pénztárnok által félévenként betérjesztett mérlegkimutatást megvizsgálja.

k) Hogy az igazgató választmány üléseiben érvényes határozatokat hozhasson, az elnök vagy alelnökön kívül legalább négy tagnak jelenléte kívántatik. Egyenlő szavazat esetében az elnök szavazata dönt.

l) A választmányi ülések jegyzőkönyveit az elnök, vagy annak helyettese és egy jelenvolt választmányi tag hitelesíti.

VII. Az egyesület tisztviselői.

Az elnök hatásköre és teendői.

23. §. a) Az elnök képviseli az egyesületet s annak érdekeit a kormány és hatóságok irányában, továbbá az országos dalárünnepélyen és a közgyűlésen s általában mindenütt, a hol az egyesület képviseltetése szükséges vagy czélszerűnek mutatkozik.

b) Összehívja a központi igazgató választmány tagjait s vezeti az üléseket.

c) A titkárral egyetemben aláírja az igazgató választmány minden hivatalos okmányát, körlevelét s kiadványát.

d) Az egyesület ügyeit érdeklő minden levelet, okmányt s betérjesztvényt az igazgató választmány elé terjeszti.

e) A kiadásokat utalványozza.

f) A pénztárt s a pénztárnok működését nyilvántartja. E végből joga, illetőleg kötelessége, időnként pénztári vizsgálatot tartani.

g) Az egyesület valamely tisztviselőjének betegsége vagy akadályoztatása esetében az igazgató választmány jóváhagyása mellett annak helyettesét kinevezi.

h) Gondoskodik az igazgató választmányi gyűlések helyiségéről.

i) Az elnök akadályoztatása vagy annak megbízása folytán annak hatáskörét és teendőit az alelnök képviseli.

A titkár hatásköre és teendői.

24. §. a) A titkár vezeti és szerkeszti az igazgató választmányi ülések jegyzőkönyveit, valamint az egyesület minden hivatalos okmányát, levelezését és kiadványát.

b) Az igazgató választmányhoz vagy az elnökhöz beadott s intézett mindennemű okmányt s iratot leltározza.

c) Rendben s nyilván tartja az egyesület tagegyleteinek névsorát s csatlakozási okmányait.

d) Órzi az egyesület hivatalos pecsétjét, zászlóját és jelvényeit.

e) A hozzá intézett és az egyesület ügyeit érdeklő megkereső levelekre vagy kérdésekre felvilágosítást és feleletet ad.

f) Az egyesület érdekeit időnként a napi sajtó terén képviseli.

g) A titkár az egyesületi közgyűlés által meghatározandó tiszteletdíjban részesül.

A pénztárnok hatásköre és teendői.

25. §. a) A pénztárnok felelősség mellett kezeli az egyesület pénzeit.

b) Az évi járulékokat a tagegyletek pénztárnokaitól nyugta mellett átveszi és az elnök által utalványozott fizetéseket s kiadásokat teljesíti.

c) Évenként a hátralékban levő tagegyletek neveit

az igazgató választmányának betérjeszti s ez idő alatt a befizetéseket sürgeti.

d) Az igazgató választmányának félévénként bemutattja a pénztári mérleget.

e) A pénztárnok az egyesületi közgyűlés által meghatározandó tiszteletdíjban részesül.

26. §. Az elnök, alelnök, titkár és pénztárnok, vagy ezek helyettesei, az országos dalárünnepélyi közgyűlésen mindenkor személyesen tartoznak jelen lenni.

A titkár és pénztárnok ebbeli költségeit az egyesület pénztára viseli.

VIII. A daláregyesület vagyona, jövedelmei és kiadásai.

27. §. Az országos magyar daláregyesület vagyonát rendes és időhöz nem kötött jövedelmek képezik.

Rendes jövedelmei:

a) Az évi járulékok, melyeket a tagegyletek évenként kötelesek az egyesület pénztárába előre fizetni.

b) Az egyesület által minden két évben tartandó országos dalár- és zeneünnepélyek tiszta jövedelmei.

Időhöz nem kötött jövedelmei:

aa) Az egyesület által képviselt művészeti ügy és cél támogatására bárhonnan érkező adományok és hagyományok.

bb) Az egyesület igazgató választmánya által kiadni határozott művek tiszta jövedelmei.

28. §. Az egyesület pénztárából fedeztetnek az egyesület céljai és vezetésére szükségelt költségek és kiadások.

IX. Az időközben kilépő vagy feloszló tagegyletek.

29. §. Ha valamely az egyesülethez csatlakozott tagegylet, a IV. 14. §. nyomán elvállalt kötelezettség daczára is a két év lefolyása előtt időn kívül kilép az egyesületből: köteles a reá eső két évi járulékot befizetni.

X. A daláregyesület megalakulása és feloszlása.

30. §. Az orsz. magyar daláregyesület azonnal megalakulnak nyilváníttja magát, mihelyt jelen alapszabályok alapján tiz hazai dalegylet egyesül s azokat elfogadja. S mindaddig fennáll, míg valamely egyesületi közgyűlés annak feloszlását el nem határozza, vagy míg tiz egylet az egyesület fenállását óhajtja.

31. §. A daláregyesület feloszlása vagy felosztatása esetében annak összes vagyona felett az utolsó egyesületi közgyűlés rendelkezik kizárólag hazai dal-művészeti vagy zenészeti célokra.

32. §. Az egyesület aláveti magát a m. kir. belügyminisztérium 1875. május hó 2-ról 1508. eln. sz. a. kelt szabályrendelete IX. pontjának, mely a következőleg hangzik:

Az esetben, ha az egyesület az alapszabályokban meghatározott célt és eljárást illetőleg, hatáskörét meg nem tartja, a kir. kormány által, a mennyiben további működésének folytatása által az állam vagy az egyleti tagok vagyoni érdeke veszélyeztetnék, haladéktalanul felfüggesztetik s a felfüggesztés után elrendelendő vizsgálat eredményéhez képest végleg felosztatatik vagy esetleg az alapszabályok legpontosabb megtartására, külföldbeni felosztás terhe alatt, köteleztetik.

33. §. Mind ama közgyűlési határozatok, melyek az alapszabályok módosítását, az egyesület felosztatását s ez esetben vagyonának hová fordítását czélozzák: fogantatás előtt a m. kir. belügyminisztérium elé terjesztendők.

Ábrányi Kornél, Királyi Pál, Bartay Ede,
titkár. tisz. elnök. elnök.

Engeszer Mátyás;
pénztárnok.

Simonffy K.,
alelnök.

H I R E K.

— A dalárünnepély köréből. —

— **Bartay Ede** az országos daláregyesület elnöke a ma délutáni vonattal városunkba érkezik.

— **A sorrend**, a melyben a dalárdák a mai versenyen énekelni fognak, még nincs megállapítva s az csak a ma délelőtti közgyűlésen fog kisorsoltatni. Így az általunk közölt versenyzők sorrendje nem a hivatalos sorozat.

— **A műkedvelők és zenészekből** helyben alakult vonós zenekar kiegészítésére szükséges pótzenekar — mintegy 15-en — a holnap délutáni vonattal szintén városunkba érkezik. Együttal felemlítjük, hogy a zenekari össz-próbák ma és holnap a színházban, Huber karnagy ur vezénylete alatt fognak megtartatni.

— **A dalárok tegnapi fogadtatásának** egyik érdekes mozzanatát képezte a miskolczi dalegyleti gyönyörű zászló feldiszipítése. Közel a várvavárt vonat berobogása előtt ugyanis Zivuska urnő a perronon elhelyezett miskolczi dalegyleti zászlóhoz lépett és azt egy pompás fehér selyem, arannyal gazdagon díszített szalaggal látta el. A zászlótartó udvarias meghajtással fejezte ki köszönetét a nemeskeblű urnőnek, a ki Miskolcz szülővárosa iránti megemlékezésének ily gyöngéd módon tudott kifejezést adni.

— **A disz-hangverseny** programja annyiban szenved változást, hogy Bloch József hegedűművészt Petykó Imre hegedűművész — Huber Károly a budapesti nemzeti zenede hegedű-tanárának volt kedvencz növendéke — fogja helyettesíteni. Érdeklél nézünk a fiatal hegedűművész itteni fellépte elé.

— **Debreczen sz. kir. város monographiája**, e kiváló szakértelemmel szerkesztett becses és terjedelmes mű, mely az orvosok és természettudósok helyben megtartandó vándorgyűlésére készült, — rendkívüli finom kiállításban a városi könyvnyomdában példányonként 5 forintjával kapható.

— **A városunkba érkezett daláregyletek** kiváló és gazdag díszszel ellátott zászlói közül 17 festői szépségű a városháza nagy tanácstermében van elhelyezve, a hol szemgyönyörködtető látványt nyújtanak.

— **Bunkó Vincze** régi jóhírnevű szathmári zenekara mely az ottani dalárdával együtt érkezett városunkba, — tegnap este a „Hungaria“ udvarkertjében játszott és változatos programja nagy tetszésre talált az udvarkert és éttermet zsufolásig megtöltő közönség részéről.

— **A ref. Collégium udvara,** — a hol tudvalevőleg a 2-dik összeloadás fog megtartatni — e czélnak minden tekintetben megfelelni ígérkezik. A jelenleg körünkben időző Huber Károly karnagy ur a budapesti nemzeti zenede érdemes tanára az említett udvart szakszerűen megvizsgálta és azt dicséretével halmozta el.

— **A módosított alapszabályok,** melyeket az igazgató választmány pénteki a közgyűlés elé fog terjeszteni lapunk mai számában egész terjedelmében bent foglaltatik. Ajánljuk azok figyelmes elolvasását s illetve áttanulmányozását a közgyűlési tagok figyelmébe, hogy egyhangulag elfogadtatván, az esetleges szószaporításának, s felesleges diskusiósnaak eleje vétessék.

— **A dalárok** és a közönség figyelmébe kívánjuk hozni, hogy lapunkkal valahogy össze ne tévesszék a „Debreceni Szemle“ czimű alkalmi lapot, mely magánvállalkozás tulajdona. A hivatalos s hiteles közleményeket csak egyedül a dalárünnepély rendező bizottsága kiadásában megjelenő „Emléklapok“ hozzák. Megjelen naponként a kora reggeli órákban, s kapható minden könyvereskedésben s szívatőzsdében. Ára 10 kr.

— **A bál iránt,** mely vasárnap a dalárdák tiszteletére fog rendeztetni oly óriási érdeklődés van, hogy rövid 24 óra alatt már az összes páholy jegyeket elkapkodták.

— A bál hihetőleg az ünnepélyek egyik legszebb része lesz. A vasárnapi művészeti hangversenyre érkező fővárosi művészek és művésznők szintén megfognak jelenni a bálban.

— **Királyunk születésnapja** lesz holnap pénteken, ez alkalomból úgy a református mint a róm. katolikus templomokban istenitisztelek fognak tartatni, melyeknél a körünkbe időző összes dalárdák részt vesznek. Hogy ez mennyire fogja emelni az ünnepély fenséges voltát azt bizonyára mindenki érezni tudja.

V E G Y E S.

Kótairás távirati uton.

Mire képes a mai sajtó, annak kitünő bizonyosságát adta ismét a „New-York Herald“ a bayreuthi „Parsifal“ előadások alkalmával. A jul. 26-iki előadásról a jul. 27-iki számban negyedfél hasábos óriási tudósítás jelent meg, mely a new-yorkiaknak a nagy zenei eseményt egyidejűleg adta tudtára a „Bayreuthi Lapok“-kal. S hogy e távirat azon éjjel küldetett el, arra vall Wagnernek ott közölt beszéde, melyet az első előadás alatt tartott. Nemcsak; de közölte a szintén távirati uton továbbított hangjegyeket is, s az a szövegbe nyomtatva, jelent meg magyarázattal. A zeneértő olvasó nemcsak az előadásról értesült, hanem a főbb „vezérdallamokat“ tiszta hangjegy írásban a szövegbe nyomtatva, le is játszhatta azonnal. A megtáviratozás természetesen szóval történhetett, pl.: Des gur $\frac{6}{8}$. negyedik vonalköz tizenhatodik stb. Abból irták át hangjegyre, s így jelent meg a „Grálmotivum“, a „Parsi-

fal motivum“, „Kundry motivum“, Varázs“, „Szent vacsora“, „Virágtündér“-motivum.

Egy érdekes Liszt bankett.

Egy Liszt bankettéről beszél el ifj. Ábrányi Kornél a következő kis esetet: A Krisztus-oratórium első előadására 1873-ban elmentünk Weimarba többen, köztünk Apponyi Albert, Mihalovics Ödön és Végh János. Liszt Ferencz is Weimarban volt és az ő tiszteletére nagy dalárünnepet rendeztek Merseburgban. Ugyanott, a hol a magyarok oly véres csatát vesztettek el és a hol Lehel vezért bitóra kötötték a németek. A dalárünnepre meghívták Liszt Ferenczet s vele együtt a nála levő magyarokat is. Így mint meghívtak, mi is elmentünk Liszt Ferenczcel Merseburgba, a hol óriási deputatio fogadott, s végig menvén a proceszsió végén Merseburg utcáin, a nagy ovációk közt már-már szégyenelni kezdtük magunkat, hogy ime a németek csaknem jobban értenek az ünnepléshez, mint a magyarok. Mert Lehel vezér óta még magyart nem bámultak úgy Merseburgban, mint Liszt Ferenczet. De meglelt a dalárünnep és jött a disztrakoma. Liszt a főhelyen ült s mi körülötte. Az ebéd, a galambok minden mód szerinti föltálasát leszámítva, elég jó volt. Ugy a borok és a toasztok is. Ámde ebéd végén jön a zahlkellner, és pénzt szed mindenkitől. Kezdi pedig rajtunk. Mi ránézünk, mintha mondanók: minket meghívtak, mi vendégek vagyunk. De a német nem ért magyarul, s nekünk fizetni kell. — Egyikünk a Liszt Ferencz diszebedjét is kifizette. De azért nem boszankodtunk, sőt jól esett nekünk, mert kevélyen gondolhattuk el, sőt ki is mondhattuk, hogy ilyen minálunk Magyarországon nem történhetik. Mert a kit mi magyarok meghívunk, az a mi vendégünk.

Hol keletkezett az „Aida“?

Izmail ex-khédive Mariette-beyt felszólította, hogy írjon egy operaszöveget a kairói színház megnyitására. Mariette-bey nagyjából földolgozott egy rég elfeledett egyiptomi legendát. A scenariót azután elküldte Camille du Loclenak, ki azután simított rajta egyetmást. Aki az operára zenét ír, az 150,000 frankra számíthat, ez volt a feltétel. Mariette-bey kezdetben Dávid Feliciánra gondolt, de mivel ő lassan dolgozott, s az operának pár hónap alatt kellett kész lenni, visszautasította a felszólítást. Wagnerre is gondolt kezdetben Mariette, de Wagner csak a maga által irt szövegre szokott zenét írni. Du Locle felszólította Werdt, ez késznek nyilatkozott, s pár hónap alatt megírta legszolidabb művét. Az egész világ tele volt Aida sikerével, a mi Mariette-beyt kissé elszomorította, mert ha ő nem írja meg a szép exotikus szöveget, nehezen születik meg mellé a gyönyörű zene. Azután az ő utasításai szerint készültek a jelmezek, ékszerek, fegyverek, melyek mind közreműködtek az opera kiállításának fényéhez.